
TÁJÉKOZTATÓ

Budapest, 2012. augusztus 15.

Időhatáros ellenőrzések

Mit kell tudni az ellenőrzési határidőkről?

Az ellenőrzési határidők szabályrendszere 2012. január 1-jétől jelentősen módosult, amely változások különösen az ellenőrzési határidőbe be nem számító tényezőket, illetőleg a kiegészítő ellenőrzésre vonatkozó rendelkezéseket érintették.

Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (Art.) 92.§-ban meghatározott ellenőrzési határidők úgymond időkeretbe foglalják az adóhatóság ellenőrzési tevékenységét, amely mindkét fél számára jelentőséggel bír. Az adóhatóság a megállapításai során kizárólag a határidőben feltárt bizonyítékokat veheti figyelembe, annak végéig a vizsgálatokat a törvényben előírt módon köteles lezárni és azt követően ellenőrzési cselekményeket nem végezhet. Ugyanakkor az ellenőrzések során az adózónak törvényi kötelezettsége együttműködni az adóhatósággal.

Már nem feltétel az adózó személyes közreműködése

Lényeges változás, hogy az idei évtől indult eljárásokban az ellenőrzés megkezdésének már nem feltétele az adózó személyes közreműködése; az ellenőrzés már a megbízólevél kézbesítésével megkezdődhet. Az ellenőrzés akkor is elindítható, ha a megbízólevelet tartalmazó küldemény „nem kereste”, „címezett ismeretlen helyre költözött” jelzéssel érkezik vissza az adóhatósághoz, vagy ha a küldemény (például levélszekrény hiányában) kézbesíthetetlen, illetőleg akkor is, ha a küldemény átvételét az adózó megtagadta. Ezekben az esetekben a kézbesítés időpontja és egyben az ellenőrzési határidő kezdete az Art. 124.§-ban részletezett kézbesítési szabályoknak megfelelően számítandó.

Az ellenőrzés befejezésével kapcsolatos szabályok változatlanok maradtak: az adóhatóság megállapításait jegyzőkönyvbe foglalja, s e jegyzőkönyv átadásával, kézbesítés esetén a postára adás napjával fejeződik be az ellenőrzés.

Alaphatáridők

A vizsgálatok alaphatárideje az ellenőrzések fajtájától függően alakul.

A leggyakoribb vizsgálat típusok közül az *egyes adókötelezettségek teljesítésére irányuló* ellenőrzések alaphatárideje változatlanul 30 nap, míg az *utólagos vizsgálatoké* 90 nap maradt (a legnagyobb adóteljesítménnyel rendelkező adózók, valamint a központosított ellenőrzés esetén 120 nap).

Fontos tudni, hogy a pénzösszeg **kiutalása előtti ellenőrzésekre** speciális szabályok vonatkoznak, azokat a kiutalásra nyitva álló határidőn belül kell lefolytatni. Ez a határidő az új szabályozás értelmében alapesetben **75 napra változott**, azonban ha az adózó bevallásában úgy nyilatkozik, hogy az áfa áthárítására jogalapot teremtő számlák áfával növelt összege megfizetésre került (vagy a tartozás más módon megszűnt), a határidő 30 nap. Amennyiben a visszaigényelt adó összege az 1 millió forintot meghaladja, a kiutalás előtti ellenőrzés lefolytatására 45 nap áll az adóhatóság rendelkezésére.

Felszámolás esetén a tevékenységet lezáró adóbevallás, valamint az azt megelőző időszak utólagos ellenőrzését a felszámolás közzétételétől számított egy éven belül be kell fejezni. Az alaphatáridő egyszerűsített felszámolás esetén 45 nap, de a revízióra legfeljebb a felszámolás közzétételétől számított egy év áll a hatóság rendelkezésére.

Végelszámolás esetén a határidő a végelszámolást lezáró adóbevallások kézhezvételétől számított 60 nap (egyszerűsített végelszámolás esetén 45 nap), **csődeljárás** esetén pedig a csődeljárás kezdő időpontjától számított 90 nap.

Alaphatáridő hosszabbítása

Az ellenőrzési alaphatáridő egy-egy alkalommal, az adóhatóság vezetője által legfeljebb 90 nappal, a felettes szerv által legfeljebb 90 nappal, valamint rendkívüli körülmények miatt a NAV elnöke által további 120 nappal meghosszabbítható. Emellett számos egyéb jogintézmény is befolyással bír az ellenőrzési határidők alakulására.

A határidőt befolyásoló tényezők

Az egyes ellenőrzések során gyakran előfordul, hogy a tényállás tisztázása érdekében másik adózónál ellenőrzés (**kapcsolódó vizsgálat**) elrendelése válik szükségessé. Ilyen esetben a kapcsolódó vizsgálat időtartama nem számít bele a fővizsgálat alaphatáridejébe.

A gyakorlatban előfordul továbbá, hogy az adózó közösségi ügyleteinek vizsgálata céljából az adóhatóság **külföldi adóhatóságot** keres meg. Ilyenkor a megkeresésről szóló értesítés postára adásának napjától a külföldi hatóság válaszának megérkezésétől számított 8. napig eltelt időtartamot szintén figyelmen kívül kell hagyni az alapellenőrzési határidő megállapításánál.

Amennyiben az adózó iratai hiányosak vagy rendezetlenek, nyilvántartásai pontatlanok, s így az adókötelezettség megállapítására alkalmatlanok, az adóhatóság megfelelő határidő tűzésével kötelezheti az adózót arra, hogy iratait megfelelően rendezze, pótolja. Ezen intézkedés következményeként az ellenőrzési határidő a felhívás postára adásától a kötelezettség teljesítéséig (legfeljebb a felhívásban kitűzött határidő utolsó napjáig) eltelt időtartam alatt szünetel.

Ha az ellenőrzés lefolytatása szempontjából fontos iratanyag idegen nyelven áll rendelkezésre, úgy felhívásra az adózó köteles a szóban forgó dokumentum hiteles **magyar fordítását** az adóhivatal részére átadni. Ebben az esetben a felhívás átvételétől a kötelezettség teljesítéséig eltelt időtartamot az ellenőrzési határidő számításánál figyelmen kívül kell hagyni. Az idei évtől változás, hogy ezen intézkedés az **angol, a német valamint a francia nyelvű iratok esetében nem alkalmazható.**

Új tényezők

Az ellenőrzési határidőket befolyásoló tényezők rendszerében új elemként jelent meg az **ügygondnok-kirendelés, a belföldi jogsegélykérés, illetve a szakértő-kirendelés** jogintézményének határidőre gyakorolt hatása.

Az ügygondnok kirendelésére irányuló kérelem postára adásának napjától az ügygondnok kirendelése tárgyában hozott döntés jogerőre emelkedésének napjáig, a belföldi jogsegélykérelem postára adásának napjától a válasz megérkezésének napjáig (de legfeljebb 30 napig), szakértő kirendelése esetén a kirendelő végzés jogerőre emelkedésének napjától a szakértői vélemény megérkezésének a napjáig eltelt időtartam nem számít bele az ellenőrzési határidőbe.

Abban az esetben, **ha az adózó az ellenőrzést** a megjelenési kötelezettség elmulasztásával, az együttműködési kötelezettség megsértésével, vagy más módon **akadályozza**, az új rendelkezés szerint az akadály fennállásának időtartama (de legfeljebb 90 nap) az ellenőrzés határidejébe ugyancsak nem számít bele.

Kiegészítő eljárás

Az adóhatóságnak a hatályos jogszabályok értelmében lehetősége van a jegyzőkönyv átadását követően további kiegészítő eljárás lefolytatására. A kiegészítő ellenőrzés elrendelésére sor kerülhet egyrészt az adózónak a jegyzőkönyvre tett észrevétele alapján, másrészt pedig abban az esetben is, ha az adóhatóság hivatalból úgy határoz, hogy a tényállás tisztázása érdekében további vizsgálat szükséges. Ekkor a kiegészítő eljárás időtartama első esetben az észrevétel beérkezésétől, második esetben az ok felmerülésétől, vagy az erről szóló értesítés postára adásától számított 15 nap, mely határidőt indokolt esetben egyszer, legfeljebb 15 napig terjedő időtartammal az adóhatóság vezetője, illetve rendkívüli körülmények által indokolt esetben a felettes szerv legfeljebb további 15 nappal meghosszabbíthatja. A kiegészítő ellenőrzés szünetelésére jellemzően az alaphatáridőnél alkalmazható általános szabályok irányadók.